

KAIKKI MUKAAN SUDARIRYHMÄÄN

Opas ryhmänjohtajille erityistä tukea tarvitsevien
partiolaisten kanssa työskentelyyn

SISÄLLYS

1.	Erialaisten partiolaisten kohtaaminen	3
2.	Ryhmäytymisen tukeminen	5
	Vinkkejä ryhmäyttämiseen	7
3.	Ryhmän ohjaamiseen valmistautuminen	9
4.	Menetelmät ryhmänohjauksessa	11
	Erilaiset lapset ryhmässä.....	11
	Lasten rauhoittumisen tukeminen	13
5.	Luonto toimintaympäristönä	15
6.	Yhteistyö kodin kanssa	17
7.	Hengellisyys partiossa	18

Opas on suunniteltu sudenpentujen ryhmänjohtajille, akeloille, oman ajattelun ja suunnittelun tueksi. Myös esimerkiksi seikkailijoiden ryhmänjohtajat voivat hyödyntää opasta. Oppaalla pyritään tarjoamaan etenkin uusille, aloittaville ryhmänjohtajille jotakin konkreettista moninaisten ryhmien kanssa toimimiseen.

Opas on toteutettu Diakonia-ammattikorkeakoulun opinnäytetyönä yhteistyössä Suomen Partiolaisten kanssa. Opasta varten on haastateltu seurakunnan partiontyöntekijää ja kahta partion ryhmänjohtajaa, joilla on erityispedagogista osaamista. Tämän oppaan toimintaehdotuksiin on koottu näistä haastatteluista nousseita konkreettisia toimintavinkkejä. Materiaalivinkeihin on koottu esimerkiksi verkkosivuja ja linkkejä, joiden avulla omaa osaamistaan voi syventää. Oppaan demoversio oli esillä Kajo-Suurleirillä 19.7.2022, jossa oppaasta kerättiin palautetta. Näiden palautteiden pohjalta opasta muokattiin.

Oppaan seitsemäs teema ”hengellisyys partiossa” on valittu osaksi tätä kokonaisuutta, sillä opinnäytetyön kirjoittajat opiskelevat sosionomitutkinnon lisäksi kirkollista kelpoisuutta. Partio toiminta on uskonnollisesti sitoutumatonta, eli kaikki partiolaiset eivät välttämättä usko samaan tai mihinkään jumalaan. Tätä osaa voi hyödyntää toiminnassa oman harkinnan mukaan ja oman ryhmän lähtökohdista käsin.

Kirjoittajat: Emilia Ala-Panula ja Reetta Anttikoski

Oppaassa käytetyt kuvat: Suomen Partiolaiset/Meeri Rasivirta

Viimeisin muokauspäivämäärä: 27.09.2022

1. ERILAISTEN PARTIOLAISTEN KOHTAAMINEN

Kaikki lapset ovat erilaisia persoonaltaan ja taustaltaan. Joillakin erityislapsilla saattaa olla erityisen paljon vaikeuksia toimia yhdellä tai useammalla osa-alueella. Nämä vaikeudet saattavat ilmetä esimerkiksi haasteena hahmottaa sosiaalisia tilanteita tai vaikeutena seurata pidempiä kielellisiä ohjeita. Lapsi saattaa olla levoton tai omaa vuoroa on tavallista vaikeampaa odottaa. Joillakin erityisyys voi ilmetä motorisina haasteina.

NÄE ERILAISSUUS VOIMAVARANA.

Erilaisuus on mahdollista nähdä voimavarana. Aikuinen voi jo toimintaa suunnitellessa miettiä, mitkä asiat, leikit ja tekemiset voisivat tukea erilaisuuden hyväksymistä ryhmässä. Lapset ovat usein hyvin sopeutuvia, mutta erilaisuuden hyväksyminen voi viedä aikaa ja sitä voi opetella.

HUOMAA JOKAINEN.

Partionjohtajan on tärkeää antaa aikaa jokaiselle lapselle. Erityistä tukea tarvitsevat lapset voivat tarvita huomiota ja ohjausta toisia enemmän. Jokainen partiolainen ansaitsee tulla kohdatuksi jokaisella kokoontumiskerralla.

On hyvä muistaa, että erityisyyttä voi olla niin näkyvää kuin piilossa olevaa. Piilossa oleva erityisyys voi ilmetä esimerkiksi vasta siinä kohtaa, kun huomataan, että kaikki eivät ymmärtäneet ohjeita.

OLE KANNUSTAVA JA AVULIAS.

Aikuisten on tärkeää luoda kannustavaa ja avuliasta ilmapiiriä ryhmän sisällä. Toisten kannustaminen ja pienistäkin onnistumisista iloitseminen yhdessä luovat me-henkeä ja yhteisöllisyyden tunnetta myös sellaisessa ryhmässä, jossa on paljon erilaisia ja eritasoisia lapsia. Esimerkillä on suuri vaikutus, sillä lapset tarkkailevat jatkuvasti ympäristöään ja etenkin aikuisia.

OLLAAN AINA YSTÄVÄLLISIÄ TOISILLE.

Partiolaisille on kunnia-asia olla ystävällisiä toisille. Asian sanoittaminen lapsille auttaa ystävällisen ilmapiirin syntymistä niin omassa ryhmässä, kuin muualla partiolaisten elämässä.

Materiaalivinkki

Erilaisten oppijoiden liitto -nettisivut	www.eoliitto.fi
Autismiliitto -nettisivut	www.autismiliitto.fi
Niilo Mäki Instituutti -nettisivut	www.nmi.fi

2. RYHMÄYTYMISEN TUKEMINEN

- Panosta ryhmäytymiseen uuden ryhmän aloittaessa ja ryhmän kokoonpanon muuttuessa.
- Partion tulisi olla avoin harrastus, johon voi tulla mukaan missä tahansa vaiheessa toimintakautta. Ryhmiä kannattaa pyrkiä täydentämään, jos partiolaisia jää matkan varrella pois.
- Tue ryhmäytymistä varmistamalla, että kaikki otetaan mukaan leikkiin ja tekemiseen.
- Jos huomaat, että joku ryhmäläinen on jäänyt leikistä tai tekemisestä sivuun, voit sanallisesti tukea lapsen mukaan pääsyä ehdottamalla muita ottamaan jonkun mukaan. “Hei teilläpä on tässä kiva leikki menossa, otatteko Ninnin mukaan?”
- Sopikaa ryhmän kanssa tarkat pelisäännöt kiusaamisen ehkäisemiselle ja siihen puuttumiselle.
- Yhdessä sovittuja sääntöjä on helpompi noudattaa ja ne muistetaan paremmin. Kun pelisäännöt on laadittu yhdessä, niihin myös sitoudutaan paremmin.
- Luo mahdollisuuksia ryhmää yhteen hitsaavien kokemusten syntyemiselle ja ryhmän yhteisille onnistumisille, esimerkiksi ongelmanratkaisutehtävien avulla.

ONGELMANRATKAISUTEHTÄVÄ, JOSSA JOKAISTA TARVITAAN: TAIKAMATTO

Pyydetään partiolaisia astumaan taikamatolle. Ryhmän tehtävänä on kääntää matto ylösalaisin ilman, että kukaan ryhmän jäsenistä astuu matolta pois. Mikäli osallistujat ovat pieniä, aikuisen apua tarvitaan enemmän ja suurempaa mattoa kannattaa käyttää. Toisessa suoritusvaihtoehdossa puolet ryhmästä on matolla ja puolet sen ulkopuolella keksimässä ratkaisua ja neuvomassa taikamaton päällä olevia lapsia.

- Erilaisuudesta on tärkeää puhua lasten kanssa, sillä erilaisuuden ymmärtämisen lisääminen auttaa sietämään erilaisuutta.
- Erilaiset luottamusharjoitukset lisäävät yhteisöllisyyttä ryhmässä luomalla sekä mukavuuden että turvallisuuden tunnetta kohottaen ryhmähenkeä.

LUOTTAMUSHARJOITUSTEHTÄVÄ: KÄVELYHARJOITUS

Muodostetaan jono siten, että laitetaan kädet edessä olevan olkapäälle. Kaikilla, paitsi jonon taimmaisena kulkevalla henkilöllä on silmät suljettuna. Jonon taaimmainen ohjaa jonon kulkua taputtamalla edessään olevaa jommallekummalle olkapäälle. Viesti siirtyy eteenpäin henkilöltä toiselle ja saavuttaa ensimmäisen, joka liikkuu siihen suuntaan mihin taputus kohdistui. Vasemmalle olkapäälle taputettaessa jono kääntyy vasemmalle ja oikealle taputettaessa oikealle. Luottamusharjoitukset sopivat myös ryhmää rauhoittavaksi tekemiseksi.

VINKKEJÄ RYHMÄYTTÄMISEEN

Uuden ryhmän kanssa

Kun uusi ryhmä aloittaa, ryhmäytymisessä on tärkeää panostaa toisiin tutustumiseen ja nimien oppimiseen. Erilaisilla nimileikeillä on hyvä aloittaa tutustuminen uuteen ryhmään ja uusiin partiolaisiin. Leikeissä tärkeää on luoda ilmapiiriä, jossa toisia voidaan auttaa, jos esimerkiksi joku lapsista ei osaa vastata tai keksi vastausta. Leikit on hyvä pitää alussa yksinkertaisina ja vaikeuttaa pikkuhiljaa, kun huomaa että helpommat leikit onnistuvat ryhmän kanssa hyvin.

Leikkivinkki: Nimi ja lempieläin

Istutaan piirissä. Sovitaan, että jokainen kertoo oman nimensä ja mikä on oma lempieläin. Eli esimerkiksi Maija ja Koira. Voidaan kiertää toinen kierros ja vaihtaa kategoriaa esimerkiksi lempiruuaksi, lempiväriksi jne.

Kesätauolta palatessa

Kun ryhmä pysyy samana, mutta ei olla hetkeen nähty, toiminnalliset ja ryhmähenkeä kohottavat leikit toimivat hyvin.

Leikkivinkki: Parin esittely

Jaetaan ryhmä pareiksi. Toinen pareista aloittaa ja kertoo viisi minuuttia omasta kesästään parilleen. Kertomisen jälkeen vaihdetaan kertojaa, jolla on myös viisi minuuttia aikaa kertoa kesästään. Seuraavaksi käydään yhdessä kukin pari läpi siten, että jokainen esittelee oman parinsa ja kertoo hänen kesästään muulle ryhmälle.

Leikkivinkki: Mitä tein kesällä? -hedelmäsalaatti

Istutaan omilla paikoilla piirissä. Leikin vetäjä aloittaa seisomalla keskellä ja huutaa esimerkiksi ”söin kesällä jäätelöä.” Kaikki ketkä ovat syöneet kesällä jäätelöä nousevat ylös ja vaihtavat paikkaa. Leikin vetäjä yrittää päästä vapautuneelle paikalle. Nyt yksi leikkijöistä jää ilman paikkaa ja keksi uuden huudon.

Uuden partiolaisen aloittaessa ryhmässä

Kun ryhmän kokoonpano muuttuu, on tärkeää, että uusi tai uudet partiolaiset pääsevät hyvin osaksi ryhmään. Ryhmyttämisessä kannattaa lähteä liikkeelle aivan alusta eli nimien opettelusta ja toisiin tutustumisesta.

Leikkivinkki: Kerro itsestäsi esineen avulla

Ryhmänjohtaja tuo mukanaan erilaisia esineitä ja asettaa ne lattialle piirin keskelle. Partiolaiset käyvät valitsemassa itselleen yhden esineen. Seuraavaksi kukin vuorollaan kertoo nimensä ja jotain itsestään esineen avulla. Esimerkiksi olen Maija ja valitsin tämän kuksan koska me käytiin viikonloppuna retkellä ja juotiin nuotiolla kaakaota tällaisista kupeista.

Esineitä on hyvä olla paljon ja erilaisia. Kannattaa ottaa leikkiin sekä partioon liittyviä esineitä että arkisia tavaroita tai vaikka leluja. Tällöin lapset voivat valita sellaisen esineen, josta heidän on helppo kertoa.

TOIMINTAEHDOTUS: RUTIINIT KOKOONTUMISKERROILLE

Luokaa läsnäolotsekkauksesta kokoontumiskerrasta toiseen toistuva rutiini. Kun läsnäolotsekkaukset toistuu samankaltaisena joka kerralla, lapset tietävät mitä odottaa. Yksinkertaisimmillaan läsnäolotsekkaukset voi olla kierros, jossa jokainen sanoo ääneen oman nimensä ja muut tervehtivät kutakin vuorollaan. Näin jokainen lapsi tulee yksilöllisesti kohdatuksi jo heti kokouksen alussa. Tällä tavoin myös tutustumista toisiin tehdään jokaisella kokoontumisella, ei ainoastaan uuden partiolaisen takia.

Materiaalivinkki

**Pääkaupunkiseudun
partiolaisten ideoita
ryhmyttämisleikkeihin**

https://www.paakaupunkiseudunpartiolaiset.fi/wp-content/uploads/2016/06/lisatehtava_ryhmytymien_en.pdf

3. RYHMÄN OHJAAMISEEN VALMISTAUTUMINEN

- Suunnittele kokouksen kulku huolella etukäteen taukotilanteet mukaan lukien. Taukotilanteihin voi suunnitella etukäteen jotakin toimintaa, jos vapaa leikki ei innosta kaikkia.
- Pidä tarkkaavaisuus ja mielenkiinto yllä riittävän vaihtelevalla tekemisellä. Pienet lapset jaksavat korkeintaan kahdella kokouskerralla keskittyä samaan aiheeseen tai tekemiseen.
- Pyri tuomaan opetettava asia esille mahdollisimman konkreettisten esimerkkien ja tekemisen kautta.
- Suunnittele erilaista ja eritasoista tekemistä, jotta erityyppisille osajille on sopivaa tehtävää.

TOIMINTAEHDOTUS: LUO TEHTÄVÄSTÄ SOPIVAN HAASTAVA KAIKILLE

Suunnittele tekeminen niin, että kaikille on jotakin tarpeeksi haastavaa tekemistä.

Yritä löytää tekemiseen eri vaikeustasoja; vaikkapa: nuotio, jossa joku vuolee puukolla sytykkeitä, yksi repii sanomalehteä ja joku rohkeampi jo harjoittelee kirveen käyttöä.

Pilkki-retkelle partiolaiset voivat tehdä oman jäänaskalin.

Ryhmänohjaaja voi valmistautua naskalin tekoon niin, että antaa partiolaisille mahdollisuuden tehdä ohjatusti kokonaan alusta asti omansa tai jatkaa sopivasta kohdasta jo valmiiksi aloitettua jäänaskalia eri vaiheista partiolaisen oman osaamisen mukaan.

- Niille lapsille, jotka saavat tehtävät nopeasti valmiiksi ja ovat erittäin energisiä, varaa lisätehtävää, jotta muutkin voivat keskittyä rauhassa.
- Huomioi esteettömyys ja saavutettavuus ryhmäsi kannalta.
- Anna tarvittaessa ohjeet selkokielellä.
- Tutustu selkokielen käyttöön esimerkiksi selkokeskus.fi -sivuston osiossa “Näin puhut selkokieltä”.

SELKOKIELI

Selkokieli on saavutettavaa kieltä. Selkokielessä käytetään helposti ymmärrettäviä lauseita ja sanoja. Selkokieli voi olla puhuttua tai kirjoitettua.

- Uskalla pyytää apua lippukunnastasi tarvittaessa, esimerkiksi jos jokin tilanne vaatii lisää apukäsiä.
- Hyödynnä partion valmiita kokousrunkoja.

Materiaalivinkki

Kaikki mukaan -koulutuksen materiaalikassi	Koulutuksen ohjelmarunkopohja Kokouksen toimintasuunnitelmapohja
Papunet.net kuvapankki	Voit hyödyntää kuvia kertomassa lapsille mitä tapahtuu ja missä järjestyksessä
Selkokeskuksen nettisivut	https://selkokeskus.fi/selkokieli/

4. MENETELMÄT RYHMÄNOHJAUKSESSA

ERILAISET LAPSET RYHMÄSSÄ

- Opetellaan yhdessä.
- Anna lasten jakaa osaamistaan ja kannusta auttamaan myös toisiaan.
- Lasten nostaminen vuorotellen nokkapennuksi johtajan avuksi antaa lapselle kokemuksen arvostuksesta ja tärkeydestä.
- Kokoustilanteessa ryhmän huomio on helppo pitää aiheessa yksinkertaisen toiminnallisen tekemisen kautta.
- Varmista, että jokainen lapsi saa tarpeeksi ohjausta. Toiset lapset tarvitsevat enemmän ohjausta ja tukea tekemiseen kuin toiset. Huomioi tämä ohjaustilanteissa.
- Kokoukset kannattaa suunnitella toistuvan rungon ympärille. Näin toiminnassa on riittävästi toistoja ja kertausta, jotta lapsella on mahdollisuus tutustua toimintaan ja osallistua itselle sopivaan tahtiin.
- Kokouksen aloitus ja lopetus kannattaa suunnitella niin, että ne toistuvat samanlaisina joka kerta ja niihin on helppo osallistua. Esimerkiksi nimenhuudossa oman nimen ääneen sanominen.
- Anna lapselle aikaa edetä omaa vauhtia.
- Opeteltavaa asiaa voi lähestyä muutamalla erilaisella tavalla huomioiden erilaiset oppijat.

NOKKAPENTU

Jokaisella kokoontumiskerralla yhdelle tai kahdelle sudenpennulle voi antaa tehtäväksi toimia nokkapentuna. Nokkapentu on luottamustehtävä, jossa sudenpennot voivat harjoitella vastuun ottamista ja johtamista. Nokkapentu toimii akelan apuna esimerkiksi leikkien vetämisessä ja seremonian johtamisessa. Jokainen sudenpentu toimii tehtävässä oman osaamisensa mukaan.

- Huomioi selkeää sanallinen ohjeistus, visuaalisuus, konkreettisuus, jne. Ohjelman tai tekemisen kuvittaminen kuvakorteilla voi auttaa joitakin lapsia hahmottamaan toimintaa.
- Ole aidosti läsnä.
- Ole valmis tukemaan ja lohduttamaan lasta, jos jokin harmittaa.
- Kaikki mukaan –koulutukseen osallistuminen antaa lisää työkaluja erityistä tukea tarvitsevien kanssa työskentelyyn.

KAIKKI MUKAAN -KOULUTUS

Kaikkille ryhmänjohtajille tarkoitettu Kaikki mukaan -koulutus antaa keinoja haastavien ryhmien ja ryhmäläisten kanssa toimimiseen. Koulutuksen tavoitteena on madaltaa erityislasten ja -nuorten kynnystä liittyä partioon, syrjäytymisen ehkäiseminen ja moninaisuuden lisääminen partion toiminnassa.

Koulutuksen yhteyshenkilö: Petra Valkonen, petra.valkonen@partio.fi

TOIMINTAEHDOTUS: TÄHTIMERKKIEN OPETTELU MONIMUOTOISESTI

Tähtimerkkien opettelu voi jakaa useampaan pisteeseen, joissa samaan asiaan voi tutustua hieman erityyppisesti. Yhdellä pisteellä voi mallista piirtää erilaisia tähtikuvioita mustalle kankaalle. Toisella pisteellä esimerkiksi tabletin avulla katsoa tähtikuvioita käännellen tablettia eri suuntiin, jolloin näkee, missä ne tällä hetkellä näkyisivät taivaalla.

Materiaalivinkki

Kaikki mukaan -koulutuksen kikkapakki

<https://partio.emmi.fi/1/7rJfzwKRcXk2>

LASTEN RAUHOITTUMISEN TUKEMINEN

- Kokouksen alussa voi olla energiaa vapauttava leikki, jonka jälkeen ryhmän voi olla helpompi keskittyä uuteen asiaan tai edellisen kerran kertaamiseen. Joskus energisempi leikki voi toimia myös kokouksen päätteeksi ja keskittymistä vaativa osio voi olla aluksi. Havainnoi mikä toimii oman ryhmän kanssa.
- Havainnoi lasten mielialaa ja energiaa alkuleikin aikana.
- Lopeta leikki ajoissa.
- Jos jokin toiminta ei onnistu tai on levotonta, keskustele lasten kanssa siitä kysymällä mistä levottomuus johtuu.
- Jos lasten on vaikea pysyä aloillaan ja kuunnella, tilannetta voi helpottaa, jos lapsille nimetään oma paikka.
- Mieti, kuinka paljon vaadit hiljaisuutta esimerkiksi kokouksen aikana. Suhteuta vaatimustaso ryhmän energiaan.
- Tarjoa lapselle tehtävä, jonka avulla hän voi rauhoittua ja keskittyä. Esimerkiksi stressilelun puristelu, kynttilän palamisesta huolehtiminen tms. mikä sopii tilanteeseen.
- Ole joustava. Muuta suunnitelmia tarvittaessa.
- Kun lapsi tietää tulevansa kohdatuksi yksilöllisesti, voi tämä auttaa lasta odottamaan omaa vuoroaan ja sietämään odottamista.

PARTIOKAMU

PartioKamu on partion pesti. PartioKamu voi olla samoajaikäinen tai sitä vanhempi partiolainen, joka toimii kaverina esimerkiksi erityistä tukea tarvitsevalle partiolaiselle ja tukee toimintaan osallistumista.

TOIMINTAEHDOTUS: TAUOTA TEKEMISTÄ

Kun huomaat, että jonkun lapsen on vaikea keskittyä yhteiseen tekemiseen, voit tarjota lapselle tauon tekemiseen. Voit tehdä tämän niin, että muu ryhmä ei huomaa koko asiaa.

Voit esimerkiksi pyytää lasta mukaasi hakemaan jotakin tavaraa toisesta huoneesta tai muulla tavoin ohjata lapsen hetkeksi rauhallisempaan tilaan.

Materiaalivinkki

Nepsyarki.com,
Tietoa lapsen rauhoittumisen
tukemisesta

<https://www.nepsyarki.com/keinoja-vanhemmille/>

5. LUONTO TOIMINTAYMPÄRISTÖNÄ

- Huomioi esteettömyys monipuolisesti.
- Suunnittele etukäteen riittävästi tekemistä ja vaihtoehtoja tekemiselle.
- Varaa riittävästi eväitä ja aikaa lepäämiselle.
- Tiedota vanhempia ajoissa mahdollisesta varavaatteiden tarpeesta, jotta he osaavat varata lapselleen riittävästi säänmukaisia vaatteita ja varusteita.
- Erityistä tukea tarvitsevien kohdalla perustarpeiden (riittävä uni, lepo, ravinto) huomioiminen korostuu.
- Tiedota ajoissa mitä luonnossa tehdään. Huolehdi, että ohjelma on ryhmällä tiedossa ja selkeästi esillä.
- Luonnossa lapsi voi rauhoittua ja saada inspiraatiota
- Tarjoa mahdollisuuksia havainnoida luontoa kaikin aistein: kuunnellen, katsellen, haistellen, tunnustellen.
- Rajaa alue, jolla toimitaan, selkeästi ja huolehdi että kaikki lapset tietävät rajat. Alueen voi kävellä ympäri ryhmän kanssa.
- Luonto on hyvä paikka harjoitella motorisia toimintoja ja keuhonhallintaa.
- Tarjoa lapsille mahdollisuus keksiä itse tapoja purkaa energiaa luonnossa.
- Luontoa ja erilaisia ympäristöjä kannattaa hyödyntää monipuolisesti. Muista pohtia etukäteen, mitkä asiat voisivat olla haastavia uudessa ympäristössä ja miten niihin haasteisiin voitaisiin vastata.

TOIMINTAEHDOTUS: LUMITAIDETTA METSÄSSÄ

Aloitetaan heittäytymällä selinmakuulle hankeen havainnoimaan ympäristöä, katsellaan puiden latvoja, kun ne huojuu tuulessa, näkyykö lintuja tai oravia, kuuluuko ääniä. Sitten siirrytään tekemään lumella puiden runkoihin esimerkiksi eläinten kuvia tai eläinten jalanjälkiä.

TOIMINTAEHDOTUS: RAKENNETAAN YHDESSÄ ESTERATA

Suunnitellaan ja toteutetaan lasten kanssa yhdessä esterata. Ohjaaja luo radalle raamit (esteiden määrä, vaikeustaso) ja yhdessä suunnitellaan erilaisia esteitä radalle. Tämän jälkeen esteet rakennetaan ja radalla leikitään.

Luonnosta löytyy usein hyviä esteitä jo valmiina, esimerkiksi kivien ja kantojen muodossa.

Materiaalivinkki

Oma reppu –Selkokielineen opas retkeilyyn

Kirja

Plan.fi,
jokamiehen oikeudet –
kuvakortit

<https://plan.fi/wp-content/uploads/2021/05/Jokamiehenoikeudet-kuvakortit.pdf>

6. YHTEISTYÖ KODIN KANSSA

- Tiedota vanhempia, jotta he osaavat valita lapselle oikeanlaiset varusteet.
- Huolehdi vanhemmille tiedottamisesta ajoissa
- Voi olla hyvä antaa kokoontumisten ohjelmarunko tiedoksi jo alussa, jotta vanhemmat voivat varautua siihen, mitä on tulossa.
- Muista että vanhemmat tuntevat lapsensa ja heidän puoleensa kannattaa kääntyä, jos lapsen kanssa on haasteita.
- Voit pyytää tarvittaessa vanhempaa tai isosisarusta kokoukseen mukaan. Mutta ota huomioon, että vanhemmat eivät välttämättä tahdo olla kiinni lapsessaan harrastuksen aikana ja lapselle voi olla tärkeää, että hänellä on oma harrastus.
- Vanhempia voi kutsua mukaan tapahtumiin ja toimintaan.

TOIMINTAEHDOTUS: ROSKATALKOOT

Sudenpentujen Luonnon suojelija - jäljen alla on aktiviteetti: Tutustun ympäristölle haitallisiin aineisiin ja kerään roskaa. Tähän liittyen on keksitty toteutusidea Roskatalkoot.

Roskatalkoihin voidaan kutsua partiolaisten perheet mukaan.

Roskatalkoot voivat luoda mahdollisuuden partion johtajien ja vanhempien tutustumiseen sekä vanhempien keskinäiseen tutustumiseen. Yhteiset tapahtumat voivat helpottaa kommunikointia ja yhteistyötä vanhempien kanssa myös tulevaisuudessa.

7. HENGELLISYYS PARTIOSSA

HENGELLISYYS

Hengellisyys voidaan määritellä tietoisuudeksi elämän hengellisestä ulottuvuudesta. Hengellisyys ilmenee herkkyytenä nähdä arkielämään liittyvien asioiden syvempiä merkityksiä.

- Voit käyttää tarinoita keskustelun virittäjänä ja ajatusten herättäjänä.
- Hengellisten asioiden äärellä tärkeintä on turvallisen tilan luominen. Tämä tarkoittaa, että tila on sekä fyysisesti että henkisesti turvallinen. Henkistä turvallisuutta luo ilmapiiri, joka tuottaa rauhaa, iloa, luottamusta ja hyvää oloa.
- Luo avointa kysymisen ilmapiiriä sallimalla kysymykset ja ihmettelyn.
- Uskalla itsekkin ihmetellä ja kysyä.
- Pyri olemaan avoin ja rento.
- Kiinnitä huomiota lasten reaktioihin: jos jonkun kysymys naurattaa toista lasta, pyri keskustellen selvittämään mistä nauraminen johtuu.
- Anna ryhmälle tilaa pysähtyä niiden asioiden äärelle, jotka puhututtavat.
- Voit hyödyntää eri aisteja hengellisyyden teemojen käsittelyssä. Musiikki, erilaiset tuokset, symboliset kuvat ja tunnusteltavat esineet, kuten rukoushelmet, voivat auttaa lapsia keskittymisessä. Esimerkiksi kynttilän sytyttäminen on elämys niin näkö- kuin hajuaistille. Oman kynttilän sytyttäminen luo tilaisuuden toiminnallisuuteen.
- Hengellisyyden kautta voi syntyä yhteinen jaettu kokemus, eikä se vaadi täydellistä ymmärrystä tai tietynlaista osaamista. Esimerkiksi musiikin kautta voi kokea hengellisyyttä, ilman että tarvitaan sanoja.

TOIMINTAEHDOTUS: YHDESSÄ IHMETTELY

Sudenpentujen kanssa voi pysähtyä ihmettelemään erilaisia arjen asioita ja niiden äärellä pohtia pyhyyttä ja hengellisyyttä. Jos lippukunta saa lainata seurakunnan tilaa partiokolokseen, voidaan lasten kanssa etsiä tilasta erilaisia symboleja ja asioita, joista sen tunnistaa seurakunnan tilaksi. Sitten niitä voidaan yhdessä tutkia ja miettiä, mitä ne tarkoittavat ja symboloivat. Samalla tavoin, jos lasten kanssa lähdetään esimerkiksi tutustumaan kirkkoon, voidaan lähteä liikkeelle tilan tutkimisesta ja havainnoinnista. Lasten kanssa voi miettiä mikä tilassa on kaunista ja onko siellä jotain outoa tai pelottavaakin. Voidaan todeta yhdessä, että tila, joka jonkun mielestä on pyhä, voi olla yhtä aikaa myös kaunis ja pelottava. Tätä kautta voidaan luoda kysymisen ilmapiiriä ja turvallisuuden tunnetta ryhmässä.

TOIMINTAEHDOTUS: MONIKULTTUURINEN RYHMÄ

Seurakunnan kanssa voidaan tehdä yhteistyötä, jos partioryhmän johtajasta tuntuu yhtään epävarmalta käsitellä hengellisyyttä tai esimerkiksi Raamatun kertomuksia lasten kanssa. Monikulttuurisessa ryhmässä voi puolestaan osallistaa lapsia itse kertomaan jostakin kertomuksesta, jonka tietävät. Näin tulee huomioiduksi kaikkien ryhmän jäsenten elämäkatsomukset.

Materiaalivinkki	
Selkoraamattu	Selkoraamatun voi lainata esimerkiksi kirjastosta
Kirkon selkokielliset sivut	https://selko.evl.fi/
Suomenlahetykseura.fi, pelikortit eri uskonnoista	https://felm.suomenlahetykseura.fi/wp-content/uploads/2017/10/Lseura_pelikortit_varh_kor2017b.pdf
Positiivinenkasvatus.fi, harjoituksia hengellisyyteen liittyen	https://positiivinenkasvatus.fi/uncategorizer/va_hvuus-21-hengellisyys/
Teologia.fi, artikkeli lapsen hengellisestä kehityksestä	https://teologia.fi/2019/05/lapsi-tarvitsee-tilaa-ja-tukea-hengelliselle-kehitykselleen/

OPPAASSA KÄYTETYT LÄHTEET

Partion nettisivut

<https://www.partio.fi/>

Selkokeskus

<https://selkokeskus.fi/selkokieli/>

Erityisrippikoulun opettajan opas

<https://evl.fi/documents/1327140/38206115/Erityisrippikoulun+opettajan+opas.pdf/106d32d3-a6be-c3d4-60d1-da780075c168?t=1565158969000>

Hengellisyys

<https://positiivinenkasvatus.fi/uncategorized/vahvuus-21-hengellisyys/>

KIITOKSET

Kiitos Suomen Partiolaisille hyvästä yhteistyöstä ja tuesta oppaan kirjoittamisessa.

Kiitos yhteyshenkilöllemme Petra Valkoselle avusta ja tuesta opinnäytetyöhömmä liittyyen.

Kiitos partion moninaisuusryhmälle yhteistyöstä.

Kiitos mahtaville haastateltavillemme osaamisenne ja kokemuksenne jakamisesta käyttöön.

Kiitos Suurleiri-Kajolla oppaan ensimmäistä versiota kommentoineille ryhmänjohtajille arvokkaasta palautteestanne.

Kiitos oppimisen ja sen vaikeuksien tutkija, PsT, Soila Kuuluvaiselle oppaan ensimmäisen version lukemisesta ja kommentoinnista.

Kiitos Diakonia-ammattikorkeakoulun lehtoreille ja kanssaopiskelijoille tuesta opinnäytetyöprosessin kaikissa vaiheissa.

SUOMEN PARTIOLAISET – FINLANDS SCOUTER RY

Töölönkatu 55, 00250 Helsinki

Puh. (+358 9) 8865 1100 www.partio.fi